

Kelupaattien ja uppotukkien aikaa

Ei noista kelupaattien ja uppotukkien maisemista ihan vielä raski lähteä. Siellä he kaikki kulkevat toimitellen asioitaan. Jokiset lähettävät kalaa hakojen peittämässä pärekopissa kaupunkiin myytäväksi. Salmen rannasta irtoaa vene, Eljas tai Viljo perässä ja 'totta syytä' Riika airoissa. Laurin moottori puksuttaa — meneekö Ahteelle. Joku soutaa lahdenpohjaan lähteestä vettä hakemaan. Lepälähdessä ruvetaan pyykille; siispä taitaa tulla sale. Lyyti tulee meille, jos ukkonen nousee.

Se unikeonpäivän jumalanilma oli hirvuihin. Rantapellosta perunanvarret virtasivat järveen paksuna massana. Joka silloin oli vesillä, tiesi olevansa paukamilla. Rakeet olivat kananmunan kokoisia. Meillä oli juuri poimittu mansikat ja ehditty kaataa ämpäri kukkivan krassin yli. Kaikki muut meni silpuksi. Kuuma humaus leyhähti kasvoille, kun salama iski ison puun säliölle Kaislan puolella. Pallosalama sinkeili talon kyökissä... isäntä jo tavoitteli lakkiaan.

Hiljaisena jytkeenä kuulen 'Leppälähdän pelimannien' soiton. Koholan Lauri, Salmen Viljo, Siltalan Yrjö ja Sotkan Väinö siellä vetelevät kuka minkinrivistä haitariaan...

Vaihtuivat kesäasukkaat

Vuosien myötä talon kesäasukkaat vaihtuivat. Aamulehden päätoimittaja Vilho Osonen perheineen viipyi kolme kesää, kunnes oma huvila valmistui kirkonkylän rantaan. Maisteri itse panamahattu ja keppi käveli keveästi pitkiäkin matkoja. Hän poikkeili mielellään seuraamassa erilaisia töitä ja varoiteli: "Ei minusta tarvitse välittää". Kansakouluntarkastaja Otto Erkkilä taisi olla viimeinen kesäasukas. Tilat tarvittiin omaan käyttöön, kun Uuno toi taloon nuorikkonsa Maijan.

Vuonna -48 ilmestyi kuvaan vuorineuvoksia ja johtajia. 'Miljoonapaanan' päähän ajelivat Liljeroosit, Kihlmannit ja Söderholmmit. Huvilat nousivat Sotkan tuntumaan. Rouva

Söderholm oli myös hyvä kävelijä. Paksupohjaisissa kenkissään hän pisteli reippaasti kirkolle, toistakymmentä kilometriä.

Koholan Elsan kanssa minäkin patikoin sinne katsomaan näytelmää, kun sisar Lyyli oli 'kappaleessa'. Isäntä naureskeli sorautellen mukavasti ärräänsä: "Perkule, kun en minä hevosellakaan niin pian pääse".

'Totta syytä' kansainvälistä

Kivisen saarella on kaunis rantakallio, johon ilta-aurinko viimeiseksi paistaa. Sen kupeessa yöpyi Intti-laiva hoitessaan liikennettä Kurun ja Vankaveden lopetettua. Kun Kivisen Irja, Kallen tytär, palasi vuosien jälkeen Ruotsista, kaikui saarella riikinruotsi ja mies huuteli lapsille turkin-

Haarun Jussi ja tyttärensä Iita Jokinen kalakassia puntaroi-massa.

kielellä. 'Totta syytä' oli kansainvälistä, kun saaren toisella rannalla asuivat juutalaiset Portnojt ja Skurnikit. Useimmat heistä ovat muuttaneet Israeliin. Kivisen saaren 'lasipalatsissa' oli jonkun kesän Aamulehden urheilutoimittaja JOU Auterokin.

Lähtienoon kesänimistä löytyy Järvistä, Mäkitä, Taitetta, Heliniä, Jakobssonina, Arposta, Ursinia, Suonpäästä. Isä Leo Suonpää asui Hieturin saarella jo ennen poikaansa. Isähän oli Tampereen kaupunginvaltuutettu. Vielä aikaisempia olivat Variksen veljekset, sähkömiehiä. Tämän hetken julkis Ahti Jokinen Tampereen työväen teatterista käy Helinin saarella isänsä 'viheltäjä-Vilhon' luona. Rakennusluvut alkavat olla lujassa.

Keskusteluja eetterin kautta

Kohosaaren peri tädiltään Aatamin poika Väinö, insinööri. Hänellä oli radioamatöörin laitteet. Kerran hän taas kutsui keskustelukumpania eetteristä. Vastaus tuli. Kummankin sijainti selvitetiin ja todettiin, että ollaan hyvin lähellä toisiaan. Nuorempi lähti soutamaan osviittojen

mukaan. Toltaanlahden suulla Muhisevan rannassa odotti insinööri Jori Horne. Hän toimi Pyynikin näkötorjissa Tampereen radio- ja tv-aseman hoitajana.

Näin on päästy Länsi-Teiskon puolelle. Vaan pääsee sinne toisessakin kyydissä!

On talvi ja pyhäinen päivä. Junkkarin Aili ja Saimi sattuvat olemaan pihalla. He säikähtävät pahanpäiväisesti, kun yhtäkkiä hevonen tyhjä reki perässään roikasee pihaan yli lumisten marjapensaitten ja suunnistaa suoraan ruuman avoimesta ovesta sisään sontakasojen väliin — siihen juuttuu reki. Kaahaa perässä mies välyt kainalossa ja salkku kourassa. "Onko täällä hevosta näkynyt?" "On tua yks" ruumassa". Takkiin on repeytynyt palkkeenkieli, muttei sitä ehditä ommella. Hevonen on saatava ulos ja laskettava samaa kyytiä Länsi-Teiskoon hautausta suorittamaan. Pastori Ilmo Launis siinä on virkamatkalla.

Länsi-Teisko on jo kauan kuulunut Kurun. Tavataan siellä.

Haikean hilpeissä tunnelmissa.

Sirkka Laurila

Leppälähdän pyykkiä pestään, Lyyti valkoisissaan.